

рівнів. Під час проведення соціальних чи економічних реформ проводити широкі обговорення їх суті, наслідків тощо. Чесно, відверто й об'єктивно інформувати населення про реальний економічний, фінансовий, політичний, безпековий стан у державі. Влада повинна нести політичну відповідальність за непрофесійні дії, прийняті рішення й їхні наслідки. Правова держава — це не тільки демократична, але і соціальна та суверенна держава.

Г. Правова держава — це, конституційна держава¹.

Конституція України — це основний закон правової держави. Це — загальна правова і моральна модель суспільства². Жодний інший Закон, Кодекс, будь-який нормативно-правовий акт не повинен, і не може протидіяти Конституції України, створювати колізії в чинному законодавстві, а якщо це має місце — то такий правовий документ не має бути прийнятий, а вже прийнятий повинен бути терміново скасований як незаконний, антиконституційний, що суперечить чинній Конституції України. Пріоритет Конституції України — невід'ємна риса правової держави, а відповідальність за це лежить на Верховній Раді України, Президентові України, Конституційному Суді України, уряді й судовій владі України.

Д. Останнє. Враховуючи відповідний рівень свідомості народу, його бажання побудувати європейську державу, здійснювати й інші позитивні незворотні креативні процеси — все це дає підстави стверджувати, що в Україні буде побудована міцна правова держава.

Правова держава в Україні — це об'єктивно необхідна форма організації і функціонування влади, індивіда і різних об'єднань, інститутів суспільства на основі верховенства права, законності, справедливості.

*Білоус В. В., кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри криміналістики
Національного університету «Юридична
академія України імені Ярослава Мудрого»*

ЄДИНИЙ РЕЄСТР ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ: ПОПИТ І ПРОПОЗИЦІЯ

Діяльність органів кримінальної юстиції в епоху інформаційного суспільства характеризується високою інформаційною ємністю, постійною необхідністю в отриманні й обробленні великих обсягів даних і підтриманні раніше отриманих відомостей в актуальному стані. Забезпечення високого рівня інформаційних процесів при постійному зростанні обсягів даних становить надзвичайно складне завдання, вирішення якого стає

¹Общая теория государства и права. Академический курс в 3-х томах. Изд. 2-е, перераб. и допол. / отв. редактор проф. М.Н. Марченко. — М.: ИКД «Зерцало-М», 2002. — 528 с.

²Чухліб Т. Ідеальна держава в Україні? Козацький проект 1710 року. — К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. — 103 с.

можливим завдяки застосуванню знань, розробленню методів і засобів роботи з інформацією на рівні технології. То ж задоволення актуальних і перспективних потреб правозастосовної, правоохоронної і правозахисної діяльності потребує належного наукового обґрунтування та невідкладної розробки, адаптації і впровадження в судово-слідчу практику широкого спектра сучасних інформаційних технологій.

Розвиток в Україні інформаційного суспільства й упровадження новітніх інформаційних технологій в усіх сферах суспільного життя, діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування Указом Президента України «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» від 20.10.2005 р. № 1497/2005 визнано одним із пріоритетних напрямів державної політики. Концепцією Національної програми інформатизації, схваленою Законом України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 04.02.1998 р. № 75/98-ВР, визначено, що у сфері правоохоронної діяльності якісно нова організація специфічних режимів зберігання та оброблення інформації, зв'язок з міжнародними правоохоронними органами забезпечать реалізацію активної, наступальної стратегії в боротьбі з правопорушеннями, корупцією, організованою злочинністю, застосування нових інформаційних технологій у розкритті злочинів. Важливою інформаційною технологією, упровадження якої, за задумом законодавця, має призвести до позитивних зрушень у сфері кримінального судочинства, є передбачений ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України Єдиний реєстр досудових розслідувань (далі — Реєстр).

Згідно з ч. 2 ст. 214 КПК з моменту внесення відомостей до Реєстру розпочинається досудове розслідування. Наказом Генерального прокурора України від 17.08.2012 р. № 69 створено Реєстр і затверджено Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі — Положення). Підпунктом 1.2 п. 1 Розділу I Положення Реєстр визначено як створену за допомогою автоматизованої системи електронну базу даних, відповідно до якої здійснюється збирання, зберігання, захист, облік, пошук, узагальнення даних, зазначених у пункті 2.1 цього Положення, які використовуються для формування звітності. Така дефініція спонукає піддати об'єктивному аналізу визначений ч. 5 ст. 214 КПК і п. 2.1 Положення перелік даних, для опрацювання яких створено Реєстр, з точки зору можливості сукупності цих даних забезпечити досягнення цілей створення Реєстру і, головне, задоволення нагальних потреб судово-слідчої практики.

Підпунктом 1.3 п. 1 Розділу I Положення метою створення та ведення Реєстру визначено забезпечення: 1) єдиного обліку кримінальних правопорушень та прийнятих під час досудового розслідування рішень, осіб, які їх вчинили, та результатів судового провадження; 2) оперативного контролю за додержанням законів під час проведення досудового розслідування; 3) аналізу стану та структури кримінальних правопорушень, вчинених у державі.

Окрім постановки питання щодо повноти переліку цілей, сподівання на досягнення яких можна і доцільно пов'язувати зі створенням та веденням Реєстру, оптимальності структури і повноти інформації про об'єкти обліку Реєстру, слід визначитися й з реальністю досягнення за його допомогою вже проголошених цілей.

Вважаємо, що забезпечити надійний двосторонній зв'язок між науковою і практичною діяльністю, кардинально прискорити накопичення вкрай необхідних науці емпіричних матеріалів судово-слідчої практики, які дозволяли б у режимі реального часу встановлювати достовірні кореляційні взаємозв'язки і взаємозалежності між елементами криміналістичної характеристики кожного виду злочинів, а також покласти край давній дискусії щодо необхідності розробки єдиної уніфікованої обліково-статистичної картки у сфері правопорушень, яка була б обов'язковою для застосування відповідними органами й містила б необхідні дані від моменту виявлення злочину до моменту відбуття покарання особою, засудженою за його вчинення, могло б служити ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань у вигляді єдиної інтегрованої міжвідомчої електронної інформаційно-аналітичної системи, яка забезпечувала б централізоване автоматизоване збирання, оброблення і збереження криміналістично значущої інформації, а також надання її уповноваженим суб'єктам для задоволення наукових і практичних потреб. Удосконалення Реєстру з урахуванням діалектичних залежностей, інтегративних зв'язків науки і практики, а також взаємних потреб їх подальшого розвитку, потребують переосмислення і розширення переліку цілей його створення і ведення; наукового опрацювання структури й обсягу інформації, що підлягає обліку в Реєстрі на основі деталізованої структури криміналістичної характеристики кожного виду злочину; розширення кола користувачів Реєстру за рахунок включення до їх числа, насамперед, вчених (криміналістів, кримінологів, фахівців у галузі юридичної психології тощо) із забезпеченням їх авторизованого доступу до Реєстру та гарантії захисту охоронюваної законом таємниці.

Білоус О. П., здобувач Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

ЕЛЕКТРОННІ ДОКУМЕНТИ ЯК ДОКАЗИ УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ (ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ) З ВИКОРИСТАННЯМ КОНВЕРТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ

Злочинні наслідки ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) з використанням конвертаційних центрів набули загрозливих масштабів, що стало на заваді стабільному економічному розвитку нашої держави та зростанню добробуту більшості її громадян. У зв'язку з цим